Hoe vraag je naar ZSR

Allard Sierksma

Klinisch psycholoog, promovendus KICG

a.sierksma@dehoop.nl

KENNISINSTITUUT CHRISTELIJKE GGZ

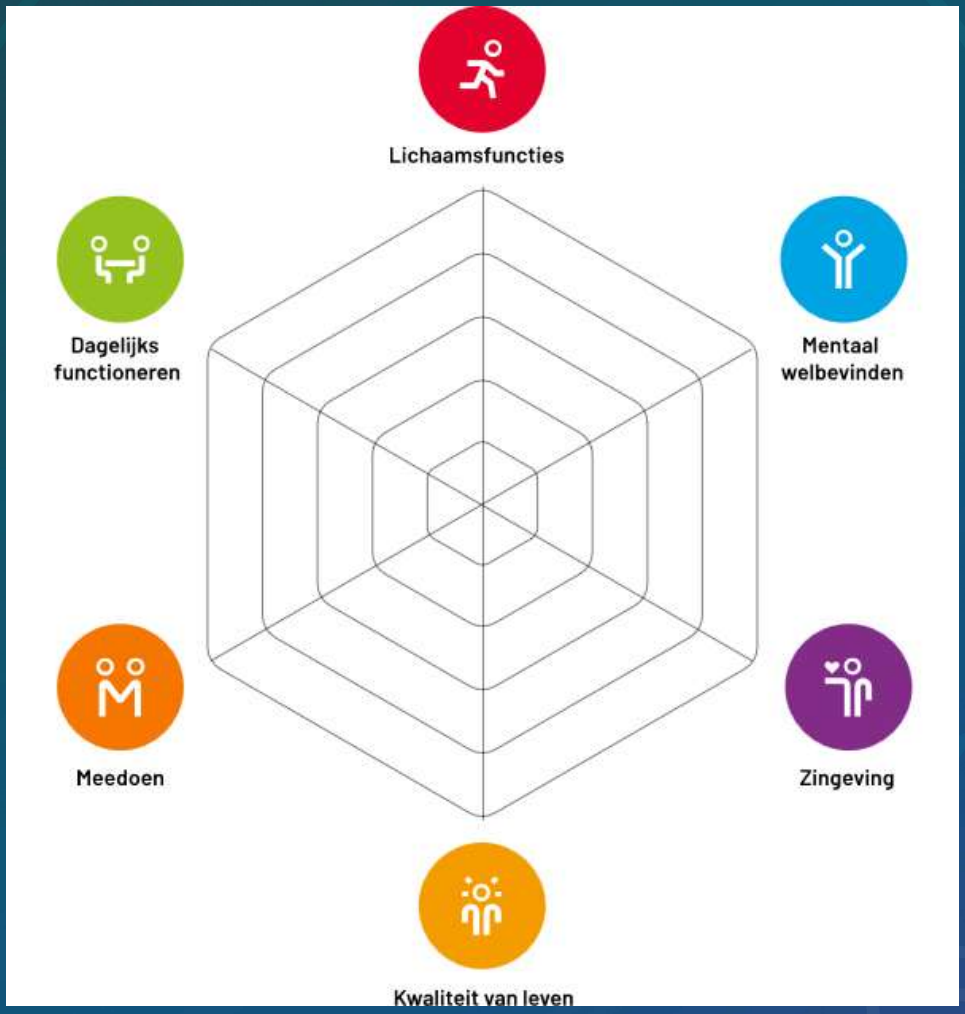
DE HOOP ELEOS

We have no conflicts of interest to disclose

The “religiosity gap”

“professionals” in mental health care tend to be less religious than “consumers”





KENNISINSTITUUT CHRISTELIJKE GGZ
DE HOOP ELEOS

van Nieuw Amerongen-Meeuse, J. C., Schaap-Jonker, H., Schuhmann, C., Anbeek, C., & Braam, A. W. (2018). The “religiosity gap” in a clinical setting: experiences of mental health care consumers and professionals. *Mental Health, Religion & Culture*, *21*(7), 737-752.

Religie en spiritualiteit (R/ S)

Sterk verband tussen R/ S - mentale gezondheid

- Depressie
- Suïcidaliteit
- Angst
- Middelengebruik

+ Geluk
+ Kwaliteit van leven
+ Sneller klinisch herstel
+ Levensverwachting
+ Steunend netwerk

Geïntegreerd behandelen is effectiever op psychiatrische symptomen dan TAU voor mensen die R/ S zijn.



KENNISINSTITUUT CHRISTELIJKE GGZ DE HOOP ELEOS

Koenig H, King D, Carson VB. *Handbook of religion and health*. 2nd edition. New York: Oxford University Press; 2012

Captari, L. E., Hook, J. N., Hoyt, W., Davis, D. E., McElroy-Heltzel, S. E., & Worthington Jr, E. L. (2018). Integrating clients' religion and spirituality within psychotherapy: A comprehensive meta-analysis. Journal of Clinical Psychology, 74(11), 1938-1951.

AMERICAN PSYCHOLOGICAL ASSOCIATION

TOPICS PUBLICATIONS & DATABASES RESEARCH & PRACTICE EDUCATION &

Home > Psychology topics > Belief systems and religion >

SCIENCE BRIEF

Religious and spiritual struggl

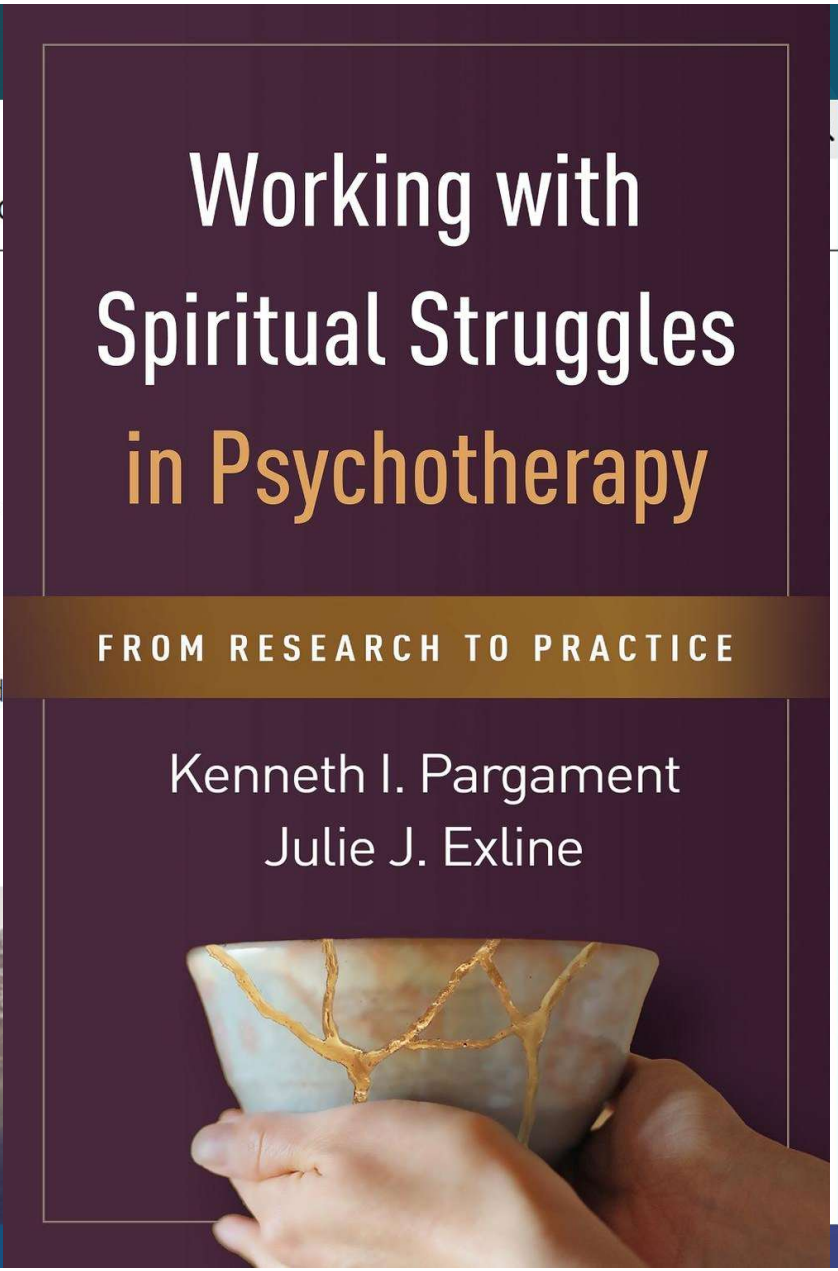
Research is shedding new light on an overlooked but important

By Kenneth I. Pargament, PhD, and Julie J. Exline, PhD Date created: November 1, 2020 14 min read

Belief Systems and Religion

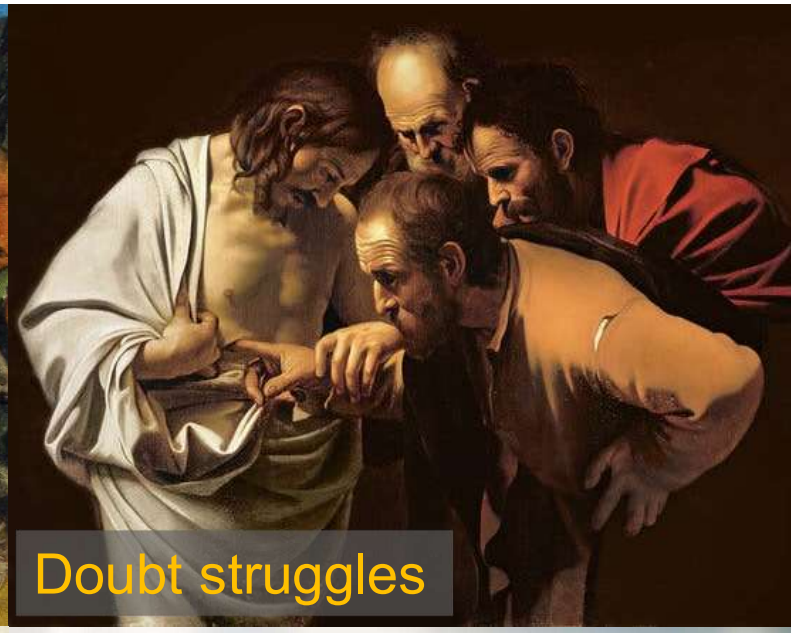


22




Divine struggles


Struggles with evil


Doubt struggles


Ultimate meaning struggles


Moral struggles


Interpersonal struggles

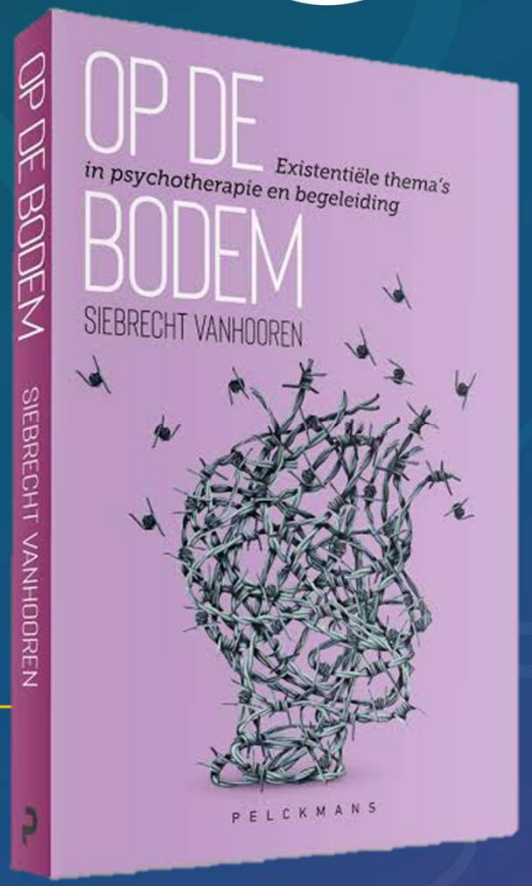
Connection

Ervaringsdeskundigheid:

Hoe ga je zelf om met je existentiële angsten en religieuze worstelingen?

- RSSS -





KENNISINSTITUUT CHRISTELIJKE GGZ
DE HOOP ELEOS

Schaalscores

Gemiddelde score per item

Table 4. Aggregated descriptive statistics: means and standard deviations of RSS total and subscale scores.

Scale Name	*M*	*SD*	*j*	*k*	*n*
RSS Total Score	57.3	20.83	38	45	21,260
Divine Subscale	1.54	0.79	32	37	17,492
Demonic Subscale	1.58	0.83	30	34	15,956
Intrapersonal Subscale	1.90	0.89	31	36	17,278
Moral Subscale	2.18	0.99	31	36	16,972
Ultimate Meaning Subscale	2.08	1.08	31	36	16,972
Doubt Subscale	1.83	1.01	30	35	16,758

KENNISINSTITUUT CHRISTELIJKE GGZ DE HOOP ELEOS

Smith, H. L., Erford, B. T., Perales, S., & Cox, R. (2026). Psychometric Synthesis of the Religious and Spiritual Struggles (RSS) Scale. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, *59*(1), 62–76.

Tweetallen

1. Bespreek je scores

2. Verdiep op de twee RSS-domeinen waar je (geschaald) het hoogst op hebt gescoord.

- > Probeer bij je buurman uit te vragen hoe die worsteling eruitziet (gedachtes, gevoelens)
- > Wat maakt dat diegene daarmee worstelt? (concrete ervaringen, geschiedenis)
- > En hoe is dat voor diegene, wat zegt dat over je (betekenisgeving)?

3. Draai de rollen om (na 10 minuten)

4. Evalueer het gesprek (5 min)

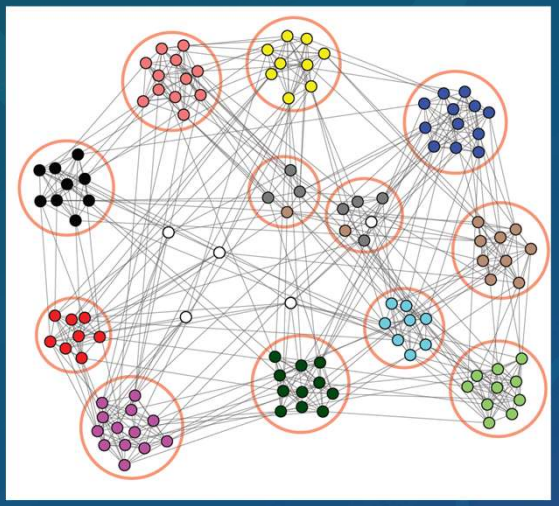
- Hoe was het om hierover in gesprek te gaan?
  - In de rol van hulpverlener
  - In de rol van client
- Welke vragen waren helpend, en welke niet?

KENNISINSTITUUT CHRISTELIJKE GGZ DE HOOP ELEOS



RSS en psychische problematiek

- Consistent verband met klachten, vooral gelijktijdig, soms ook voorspellend.
- *Ultimate Meaning* en *Divine* voorspellen distress het sterkst (depressie, angst, boosheid). *Interpersonal* en *Ultimate Meaning* hangen samen met eenzaamheid
- *Doubt* heeft de laagste samenhang met psychische klachten (gecorrigeerd voor andere schalen zelfs een positief effect).
- *Ultimate Meaning* verklaart een deel van het verband tussen jeugdtrauma en klachten (PTSS en depressie) (Cross-sectioneel, bij studenten)
- Vermijding van worstelingen versterkt het verband met klachten
- RSS is een voorspeller voor een slechtere therapie-uitkomst.
- Veruit het meeste onderzoek is cross-sectioneel en in niet-klinische populaties.



Bockrath, Pargament, Wong, Harriott, Pomerleau, ... & Exline, J. J. (2022)
Dworsky, C. K. O., Pargament, K. I., Wong, S., & Exline, J. J. (2016)
Exline, Pargament, Grubbs, & Yali (2014)
McCormick, Carroll, Sims & Currier (2017)
Pargament, Exline, Cowden & Wilt (2025)

Religious and Spiritual Struggles Scale (RSSS-14 en -26)

- N = 1600 baseline, 500 tweede meting
- Eleos (n = 1000) en algemene populatie (n = 600)
- Validering vragenlijst
- Normgroepen voor klinisch en non-klinisch
- 2027 - 2 publicaties (PS)





Geloof vermindert psychisch lijden. Maar niet altijd, zeggen deze onderzoekers

ACHTERGROND Voor sommige mensen met psychische problemen kan geloof een bron van hoop zijn. Maar dat geldt zeker niet voor iedereen. Een team van psychologen gaat de komende jaren onderzoeken wat precies de samenhang is tussen geloofsworstelingen en psychische klachten. 'In een depressie verlies je het vermogen om te hopen.'

KENNISINSTITUUT CHRISTELIJKE GGZ
DE HOOP ELEOS

Pargament, K. I., & Exline, J. J. (2021). Working with spiritual struggles in psychotherapy: From research to practice. Guilford Publications.

Exline, J. J., Pargament, K. I., Grubbs, J. B., & Yali, A. M. (2014). The Religious and Spiritual Struggles Scale: development and initial validation. Psychology of Religion and Spirituality, 6(3), 208.

Integratie met psychotherapie

- RSS is transdiagnostische factor.
- Wisselwerking tussen psychische problematiek en RSS (of beter RSS is een aspect van de problematiek).
- Onderzoek, en vraag door! (zo nodig met behulp van de vragenlijst).
- Wat je zelf niet doorleeft is moeilijk te onderzoeken in de spreekkamer; ken je eigen weerstanden.



KENNISINSTITUUT
CHRISTELIJKE GGZ



DE HOOP
ELEOS

a.sierksma@dehoop.nl